

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

عفونت ادراری

کارگروه آموزش به بیمار بخش عفونی

کد سند: EM-EP-40

تاریخ تدوین زمستان 1393

تاریخ بازنگری زمستان 1401

تاریخ ابلاغ: زمستان 1401

مشکلات کلیوی کند، بسیار زیاد است، بنابراین باید در این کودکان بررسی‌های پزشکی کامل باشد و عوارض آن جدی تلقی شود.

زنان باردار عفونت ادراری را جدی بگیرند

در زنان باردار عفونت مثانه خیلی سریع به عفونت کلیه تبدیل می‌شود و شانس انتقال عفونت از مثانه به کلیه بیشتر از افراد معمولی است. پس زنان باردار باید آگاهی داشته باشند که در ابتدای بارداری (3 تا 4 ماهگی) آزمایش و کشت ادرار را فراموش نکنند، چراکه عفونت در ماه‌های اول باعث سقط جنین و در ماه‌های آخر، خطر زایمان زودرس را به همراه خواهد داشت.

در صورت درمان نشدن عفونت‌های ادراری در دوران بارداری ممکن است عوارضی مانند عفونت کلیوی، زایمان زودرس، تولد نوزاد کم وزن، فشار خون و کم‌خونی ایجاد شود.

عفونت ادراری دارای علائم تکرر ادرار و سوزش ادرار است و ممکن است در آزمایش، عفونت ادراری ملاحظه شود، ولی در کشت ادرار باکتری رشد نکرده باشد که می‌تواند نشانه عفونت کلامیدیایی باشد که یک میکروارگانیزم شایع در دستگاه ادراری تناسلی است که باید حتما درمان شود.

در صورت نیاز به سایر مطالب آموزشی اسکن نمایید

بیماری التهاب غیر عفونی مثانه (سیستیت بینابینی) دارای علائمی همچون عفونت ادراری است و بیمار معمولاً از تکرر ادرار، احساس درد در مثانه و قسمت‌های تحتانی شکم و سوزش ادرار رنج می‌برد که در بسیاری از مواقع، در زنان جوان و میانسال به چشم می‌خورد.

این بیماری ممکن است به شکل حاد شروع شده و به صورت مزمن، هفته‌ها و حتی ماه‌ها طول بکشد.

این بیماری درمان مشخصی ندارد و می‌توان درمان‌های مختلفی را بر آن پیاده کرد. ولی از آنجایی که این بیماری دارای تست تشخیصی دقیقی نیست، این علائم می‌توانند با علائم عفونت‌های ادراری، عفونت‌های سیستم تناسلی یا سنگ مثانه و مثانه عصبی وجه مشترک داشته باشد.

عفونت ادراری در کودکان

بیماری عفونت ادراری در کودکان زیر 5 سال بسیار حائز اهمیت است و از آنجایی که کلیه‌ها در این سن در حال رشد هستند و از بافت‌های بسیار حساس به شمار می‌روند، اگر عفونت از مثانه به کلیه‌ها برسد، احتمال این که در کلیه بافت‌هایی ایجاد شود که بعدها فرد را دچار فشارخون بالا و

عفونت ادراری چیست؟

عفونت‌های ادراری، یکی از شایع‌ترین عفونت‌هایی است که ممکن است در طول زندگی هر فرد اتفاق بیفتند. معمولاً این بیماری در زنان بیشتر از مردان به چشم می‌خورد و 50 درصد از زنان حداقل یک بار در زندگی، عفونت ادراری را تجربه می‌کنند که ممکن است مربوط به عفونت مثانه یا عفونت کلیه باشد. عفونت‌های ادراری اغلب ساده‌اند و با یک دوره آنتی‌بیوتیکی و مراقبت‌های معمولی درمان می‌شوند؛ ولی این عفونت بنا بر شرایط بیمار، از جمله در بیماران دارای اختلال ساختمانی در سیستم ادراری، نقص در تخلیه کامل مثانه، وجود جسم خارجی در سیستم ادراری (مانند سوند) یا دارای بیماری نقص ایمنی منجر به عفونت می‌شود. عفونت ادراری در این گروه دیگر ساده تلقی نمی‌شود و همراه با عارضه است و هم مدت درمان آن طولانی‌تر است و هم امکان دارد به درمان‌های کمکی دیگری همچون جراحی، احتیاج پیدا کند.

دستگاه ادراری شامل کلیه‌ها، دو میزنای (حالب)، مثانه و مجرای دفع ادرار است. به طور معمول نباید در این سیستم باکتری وجود داشته باشد و وقتی باکتری به طریقی وارد سیستم ادراری می‌شود، فرصت تکثیر پیدا کرده و عفونت ادراری ایجاد می‌شود.

علت عفونت ادراری:

باکتری‌هایی که باعث ایجاد عفونت مثانه می‌شوند، به باکتری‌های روده‌ای معروفند. از علل دیگر عفونت‌های مثانه می‌توان به ویروس‌ها، قارچ‌ها، میکروب سل و... اشاره کرد. بسیاری از عفونت‌ها از مثانه شروع می‌شوند و راه ورود آن‌ها از طریق مجرا صورت می‌گیرد.

مهم‌ترین مکانیسم دفاعی مثانه در مقابله با عفونت ادراری، تخلیه منظم و کامل مثانه است و هر عاملی که باعث شود این مکانیسم دفاعی دستخوش تغییر شود، شخص مستعد ابتلا به عفونت ادراری می‌شود. به دلیل این که طول مجرای دفع ادرار در زنان کوتاهتر است، عفونت ادراری در آن‌ها شایع‌تر می‌باشد.

عوامل خطر:

عوامل خطری که باعث ایجاد عفونت‌های ادراری یا مستعد شدن فرد به عفونت ادراری می‌شود، عبارتند از: علل وراثتی، فعالیت‌های جنسی، دستکاری‌های سیستم ادراری (سوند و جراحی‌ها)، ناهنجاری‌های سیستم ادراری (تنگی مجرا، حالب، سنگ کلیه)، مشکلات تخلیه مثانه (مانند آسیب نخاع)، افراد دیابتی، زنان حامله و کودکانی که ختنه نشده‌اند.

علائم عفونت ادراری:

علائم آشکار عفونت‌های ادراری به شخص و سن وی بستگی دارد و در افراد متغیر است، مثلاً در کودکان یک تا 2 سال به شکل بی‌قراری، دل‌درد، خوب وزن نگرفتن، بی‌اشتهایی و تب‌های غیرمعمول مشاهده می‌شود. با افزایش سن، فرد می‌تواند علائم خود را ابراز کند که از شایع‌ترین آن‌ها می‌توان به سوزش ادرار (به خصوص هنگام تخلیه کامل مثانه)، تکرر ادرار، درد در ناحیه تحتانی شکم روی مثانه، پیدا شدن خون در ادرار، احساس نیاز فوری به دستشویی و حتی بی‌اختیاری ادرار اشاره کرد.

معمولاً عفونت‌های مثانه بدون تب هستند و عفونت‌هایی که تب‌دار هستند، اغلب مربوط به عفونت‌های کلیه می‌باشند.

گاهی علائم برخی از بیماری‌ها ممکن است با علائم عفونت ادراری اشتباه شود. این بیماری‌ها شامل عفونت‌های دستگاه تناسلی، عفونت مجاری ادراری، سنگ مثانه و مثانه عصبی هستند.

طبق بررسی‌های صورت گرفته، تشخیص عفونت ادراری اغلب با علائم بالینی است و فرد باید به پزشک متخصص مراجعه کند تا پزشک با گرفتن شرح حال و معاینه جهت اطمینان از عدم تب، درد و... تشخیص بالینی التهاب مثانه را بدهد و از وی آزمایش کشت ادرار گرفته شود و طبق یافته‌ها، فرد درمان شود. علائم التهاب غیر عفونی مثانه شبیه عفونت ادراری است.

مثانه مهم‌ترین مکانیسم دفاعی تخلیه منظم است و باید به طور مرتب خالی شود و باقی‌مانده‌ای نداشته باشد. در کنار این موضوع، رعایت بهداشت فردی به خصوص در زنان بسیار مهم است.

